

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Tórr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések
és hirdetések felvételnek.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Semberger Árpád.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre
2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítottak.

Helyzetkép.

Körülbelül Bánffy bukása óta állandósultak nálunk a politikai válságok. Krónikus betegségévé vált a magyar politikai és parlamenti életnek, hogy a parlamentális kormányzat döcögős szekere minduntalan kátyuba reked és alig találják meg a kibontakozás útját, máris újabb bonyadalmak merülnek fel és akadályozzák az ország békés fejlődését.

Néhány évig valahogy elszakatol mind-egyik kormány hajója, aztán léket kap és holt pontra jut.

A népszerűségben fürdő Széll-kormány ellen a katonai követelések jegyében folytatott hatalmas agitációnak és küzdelemnek megvolt a komoly elvi látszata, a nemzeti érzés és a nemzeti nyelv tetszetős perspektívájába helyezték a mozgalmat, amely a szabadelvű párt folytonos gyengülését és a függetlenségi párt fokozatos megerősödését idézte elő.

Hisz az a törekvés, hogy a magyar nyelv és a nemzeti eszme a hadsereg körében erőteljesebb érvényesülésre találjon, még azoknál is jelentékeny tért hódított, akik a 67-es kiegyezésnek őszinte és komoly hívei. Ennek klasz-

szikus példája maga *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter, aki az Ausztriával való kiegyezésnek és a közös hadsereg intézményének lelkes és meggyőződéssel híve, aki nagy közjogi munkájában föltétlenül a dualizmus és a német vezényszó mellett foglal állást, azonban a katonai vívmányok érdekében megindult mozgalomnak hatása alatt maga is a katonai reformok, a katonai nemzeti követelések kérdését vette fel programjába olyannyira, hogy bekövetkezett az a csunya helyzet, hogy míg a függetlenségi és 48-as párt a katonai kérdések fölött napirendre tért, addig a 67-es *Andrássy* a kibontakozás egyik föltételül a katonai kedvezmények megvalósítását jelölte meg. — A 67-es *Andrássy* tehát pápább lett a pápánál — magánál a függetlenségi pártnál.

Mit jelent ez egyebet, mint azt, hogy *Andrássy* komolyabban vette és érdekénél többre becsülte a függetlenségi katonai programját, mint maga a függetlenségi párt és vezérei.

A függetlenségi pártnak a katonai kérdésekben követett magatartása azt bizonyítja, hogy az alkalmas volt a 67-es kormányok és pártok megbuktatására, de nem alkalmas arra, hogy a maga kormányképességét biztosítsa. Így leszünk

a függetlenségi pártnak a bank kérdésében tanusított magatartásával is. Az önálló bank érdekében kifejtett agitációjával megbuktathatta a *Wekerle*-kormányt, anélkül azonban, hogy mint többség maga jutna kormánya.

A királyt nem lehet terrorizálni. Ő szilárdan ragaszkodik a 67-es kiegyezéshez — a két állam között való közösséget inkább erősíteni kívánja, de meglazítani nem engedi. Már most ha együtt marad a parlament és a függetlenségi-párt presszióképpen a bankkérdést kitzúzi tárgyalásra, a király, amint azt megtette a multban, elnapolja, felosztatja az országgyűlést.

A magyar alkotmány és közjog által bőkezűen megszabott fejedelmi jogok szinte ellentmondásban állanak a parlamentáris rendszer szigorubb felfogásával. —

A mai válságnak — minden ellenkező okoskodás és kiabálás dacára — nincsen sok elvi alapja.

A függetlenségi párt inkább lemond az önálló bank követeléséről, csak ne kelljen a koalícióban maradnia és ne kelljen megint koalíciós kormányt támogatnia. — Inkább csinál a 48-as párt maga 67-es politikát és veszi át 67-es

TÁRCA.

A tudomány népszerűsítése.

— Életrevaló eszme. —

— A „Bajai Hirlap” tárcája. —

Egy előkelő külföldi folyóirat mostanában körkérdést intézett a világ nagy tudósaihoz, hogy mondják el, mely módjait tudják a tudomány népszerűsítésének. Engedjék meg nekem, hogy én is ajánljak egy módot. Népszerűsítsük a tudományt vidáman. Mártsuk meg a száraz tanokat a humor mézében, így mindenkinek kelleni fognak. Hosszas elmélkedések és egyéb fölösleges szóbeszéd helyett, álljanak itt példaim, melyek mindenkint meg fognak győzni eszmém életrevalóságáról. Népszerűsítsem a matematikát, a vegytant, az orvostudományt és a jogtudományt. Ime tehát:

I. A „Tréfás Mennylégtan” című műből.

X. fejezet. Törték osztása.

Hogy osztunk törtet törttel? Furcsa kérdés. Hát úgy osztunk, hogy osztunk. Igen ám, de ez nem kielégítő felelet. Ebből nem sokat értünk, még ha a fejünk tetejére állunk is. Várjunk csak... Hogy mondtam? — Ha a fejünk tetejére állunk is? — No ez érdekes:

Épp itt a megoldás. Tegyük fel, hogy *Móric* és *Jenő* addig játszadoznak az udvaron, míg *Móric* a feje tetejére nem áll. Hogy el ne zuhanjon, *Jenő* melléje áll és a levegőben tartja a lábát. Ime két ember egymás mellett, az egyik rendszeren áll, a másik fordítva. Na most már, ha *Móric* volna az egyik tört és *Jenő* a másik, akkor már *Jenő* el is volna osztva *Móric*cal. Mire törtet törttel úgy osztunk, hogy az osztandót megszorozzuk a felfordított osztóval. Például:

$$\frac{11}{7} : \frac{9}{10} = \frac{11}{7} (\text{Jenő}) \times \frac{10}{3} (\text{Móric})$$

II. A „Kacagató Vegytan”-ból.

XXXII. fejezet. A trichloraldehyd.

Történt egyszer, hogy dr. Kelevény, a köztiszteletben álló ügyvéd este hazatért, lefeküdt és nem tudott elaludni.

— Ej, ej — mondta — mi van ma velem, hogy nem jó álom a szememre?

Felesége dorgáló hangon mondá:

— Talán sokat ettél.

— Nem — felelt az őszinteség egyszerű hangján az ügyvéd.

Majd hozzátette:

— De rögtön aludni fogok!

Ezzel odament ásványgyűjteményéhez, mely gyermekkorából maradt meg, s kivette belőle a pyrolusit nevű ásványt. A konyhából mo-

zsarat és sósavat hozott be. Az ásványt összetörte, betette egy palackba, ráöntötte a sósavat, s a palackot alul gyertyával kezdte melegíteni.

— Lipót, te bizonyára megörtléltél — szólt felesége.

Lipót nem is felelt. Az így keletkezett klór belevezette egy pohár alkoholba, s azt is fölmelegítette. Ezt a klórtalmu alkoholt megmelegített kénsavval kezelte, mire valami zsiros, színtelen folyadék képződött a pohárban.

— Lipót — mondá az asszony — mit pancsolasz?

— Ugyan hagyj! — felelte az ügyvéd.

Azzal ezt a folyadékot vízbe csöppentette. Majd ragyogó arccal feleségéhez fordult:

— Mi ez?

— Nem tudom — mondá a nő.

— Ez kloralhydrat — jegyezte meg dr. Kelevény, de mielőtt vízbe öntötte volna, még csak szerény trichloraldehyd volt, egy egyszerű trichloraldehyd, mely még virágot szedhet minden ágról.

— És mire való ez? — kérdé tágranyílt szemekkel az ügyvédné.

— Ettől elalszol — felelt a férj, — mert ha megiszom és a vérembe átmegy, ott az alkáliák hangyasavra és kloroformra bontják. Majd hozzátette:

alapon a kormányzást — csak: nem legyen kénytelen a koalíciót fenntartani

Vagyis kevésbé ragaszkodik az elveikhez, mint amennyire gyűlöli ellenségeit, fegyvertársait és politikai szövetségeseit a közelmúltból. Hisz napról-napra elhomályosul az önálló bank eszméje, de ádáz hangon szólnak az áruló 67-esekről, Wekerléről, Andrásyrról stb

Jöhet Lukács, jöhet hivatalnok miniszterium, jöhet újból koalíciós kormány, jöhet — sajnos, az sincs kizárva, — az abszolutizmus, de tiszta függetlenségi kormány nem kap megbízatást.

Az ugynevezett bankosok minden híresztelése dacára kétségtelen, hogy *tiszta függetlenségi kormányt nem nevez ki a király.*

Ha azonban a függetlenségi párt ellenzéke megy, akkor megint föléled a nagy 48-as politika összes jelszavaival: az önálló bank, a magyar vezényság, az önálló vám s az önálló udvartartás követelésével.

Mindenképpen baj van tehát. Baj, hogy a király nem nevezi ki a többségből a függetlenségi kormányt. Ez pedig azért baj mert különben ellenzéke megy a függetlenségi párt és se hossza, se vége nem lesz a sok válságnak, a sok bonyodalomnak, a nemzet és a király között folmerülő ellentéteknek és összeütközéseknek.

A király egyelőre követeli a paktum végrehajtását — az adott szó betartását — az általános választói jog megalakítását.

A koalíció az általános választói jog megalkotására kapott és vállalt megbízatást. Három és fél év lelet és a megbízatásnak nem tett eleget. A király ovatolja a váltót, elutasítja a kifogásokat, marasztalja az elfogadókat és nem enged időt az elévülésre. Ő ragaszkodik a koalíciós kormányhoz, amelyben helyet foglalnak az ő 67-es bizalmi emberei. Ha a koalíciós pártok legnagyobbja a koalíciós kormány megbuk-

tatásával megakadályozza az elvállalt politikai kötelezettség teljesítését — nem azt éri el, amit ezzel célzott, hogy ő foglálja el a koalíciós kormány helyét, hanem azt, ami legkevésbé lehetett szándékában, hogy azok fogják az általános választói jogot megalkotni, kiknek működése elé jogosult bizalmatlansággal tekint az ország. Azért kár, ha életbevágó kérdéseknél a taktika kerekedik az ország nagy érdekeinek szempontjai fölé, mert ennek — sajnos — nemcsak a taktikázók vallják kárát, hanem első sorban maga a nemzet lesz az áldozat.

Bajai felsőbb leányok.

— Szerkesztőségi üzenet. —
Nagyságos Asszonyom,

nekem jutott a szerencse, hogy az Ön levele a szerkesztőség megbízásából válaszoljak. Nekem nyújtották át egy udvariasan gunyos mosoly kíséretében az ön levelét, egy diszkrét ilatú, halványszürke angol borítékot és én — bevalom — némi izgalommal és sok érdeklődéssel nyultam utána.

Tartalma — szintén bevalom — ezt a kis jölesű izgatottságot nyomban megszüntette és érdeklődésem a hivatalos érdeklődés kellő hőfokára szállította le.

Az ön levele, nagyságos asszonyom, külsejére igen bájos, solatmondó, még többet ígérő és sejtető. Erélyes, divatosan hegyes, mindamellett eredeti és egyéni betűi azonban nem oly dolgokról mesélnek, melyek a férfiszívet megdobbantják. Az ön levele, asszonyom, komoly, tartalmas, logikus és panaszos hangú. A szerkesztőnek szól, nem a férfinak. És én csalódottan bár, de illő komolysággal a nagy nyilvánosság előtt válaszolok rá.

Ezt írja ön a többi közt: »Leányom az idén fejezte be a polgári iskola negyedik osztályát. Okos gyerek, intelligens, gondolkodó, szeret tanulni, szinte vágyakozik a tudás után. Mit csinálnak vele? Hogy fejazzem be a nevelését, azt a nevelést, melyre egy modern,

jobbmodú polgári szülőktől származó leánynak szüksége van? Tanítónőképzőt, eléggé érthető okokból nem akarok vele végezteni, az internátusi nevelés nem felel meg a céljainknak, helyben magasabb leányiskola nincs, magam pedig nem érzem magam arra hivatottnak, hogy szellemi továbbképzését vezessem. Mit csinálnak? És mit csináljon az a sok anya, kinek az iskolaév befejezése ugyanezt a gondot hozta?»

Ezt írja ön, nagyságos asszonyom és én mélységes zavarban vagyok, mert nem tudom, mit válaszoljak önnek. A kérdés alól kibujhatnék talán könnyedén, néhány ostoba sablonfrázissal, magamévá tehetném — bizonyára nem kevesek tetszésére — azt az ósdi fölfogást, mely kétségbejött lomhasággal még mindig ott terpszedik a középosztály gondolkodásában a leánynevelésről. Ez kényelmes lenne, de hazug. Az én fölfogásom nem tud beletörődni abba a régi jó nevelési rendszerbe, melynek vezrelve, hogy elsősorot levelek, tudós nők élvezhetetlenek. Nekem az a véleményem, — Isten bocsáss — hogy a négy polgári osztály elvégzése a műveltségnek még nem az a foka, melynek betetőzése az úgynevezett egyszerű, házi nevelés, a művészdunasztolás elméleti és gyakorlati ismeretei és Ágnes asszonyok a polgári szakácsművészetéről szóló közkedvelt és közkezen forgó, ötödik kiadást megért nagybecsű munkája lehetne.

Én így gondolom. Sokan talán nem. Van azonban, bizonyára van, egy tekintélyes csapat, mely hozzám hasonlóan gondolkodik. Ezeknek a gondja, ezeken a panaszra és jogos méltatlankodásra szól a maga leveléből, nagyságos asszonyom. Mikor lesz ezeknek a gondoknak, ezeknek a panaszoknak egyesült hangja oly erős, oly parancsoló, hogy meg nem hallani, kitérni, elzárkózni előle többé nem lehet?

Ennek az elkövetkezés adja majd meg az egyedüli reális, gyakorlati értékű választ az ön levele, az ön kérdésére. Sajnálom, nagyságos asszonyom, hogy szerkesztőségem nevében nem válaszolhatok mást. De hiszen ön nem is azért írt. Csak kiváncsi volt a lelkéből, az agyából. El kellett mondania. Elmondta hát nekünk és általunk a sajtó csodás hatalmával mindenkinek — a köznek.

Ez a hatalmas közvélemény, mely mindig a mások szívével érez, a mások eszével gondolkodik, mely mindig azoké, kik ügyesen és szerencsével irányítani tudják, talán ön mellé, az ön táborához pártol, nagyságos asszonyom. És megérti az önök anyai gondját, meghallja az önök hangos panaszát. Hiszen oly szeszélyes, oly változó — mint egy asszony.

Én ehhez még csak egy ígéretet fűzhetek: mi az önök oldalán fogunk harcolni és a mi örömnk is lesz, ha a meghódított közvélemény várfokára kitzúthatjuk a diadalmi lobogót.

— 3.

Nincs italméresi engedély.

Bajai flüszerezek és szatócok panasza.

A zombori pénzügyigazgatóság cenzurája.

Ujabb időben a pénzügyi kormányzat utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy csökkentsék lehetőleg a korlátolt italméresi engedélyeket, illetve azok kiadását. Ez az utasítás egy kései visszhangja Wekerle két esztendő előtti rendelkezésének. A pénzügyigazgatóságok azonban félreértették a miniszterium intencióját, mert az utasítás tévesen felfogott értelmében a következők történtek:

— Mielőtt azonban meginnám, átadom neked a névjegyét. Ime.

S azzal egy szelet papírra ezt írta fel:

$C_2H_6O \cdot H_2O$
altatószer

V., Lipót-körút 2.

Majd felhőrpintette s elaludt, mint egy bunda

III. A „Viczes Kis Orvos“-ból.

Mutatvány a »Tífusz« című költeményből.

XXVI. Hogyan kezeljük?

Vigyázzunk jól a diétára,
Fő, hogy a beteg mit evett,
A gyógyulásnak ez az ára,
És fontos bizony módfelett.
Finom ételle jó, ha fűj,
Könnyű ételek, italok . . .
De a hőmérsék, az se kutyta,
A hőmérsék, az nagy dolog.

Refrain: (Heida, lulla, lulla!)

Fő a diéta, doktor ur,
Jól vigyázzunk, diétázzunk,
Mert az ember egykettőre [hulla,
Heida, lulla, lulla!]

IV. A „Mókás Büntetőjog“-ból.

1878. V. t.-c. XXVI. Fej. 333. §. 5. bekezdés.

(Párbeszéd forma.)

Egy ur: Szervusz, öreg!

Egy másik ur: Szervusz.

Az egyik: Képzeld, Szegény barátunkkal mi történt!

A másik: Ugyan micsoda?

Az egyik: Elitűlték három évi fegyházra.

A másik: Ne mondd. Te hazudsz!

Az egyik (pofonúti): Majd adok én neked, ilyen kifejezést használni!

A másik: Mindegy, no. Menjünk tovább. Miért itélték el barátunkat?

Az egyik: A csep-li gyár romjai közül emlékül elvitt egy cipőgombólt!

A másik: Ugy kell neki!

Az egyik: Hogyan? Egy cipőgombólt miatt háromévi fegyház? S te ezt helyesled?

A másik: Barátom, tekintet nélkül a lopott dolog értékére, büntetett képez a lopás, ha tüzész színhelyén követték el.

Az egyik: Furcsa ember vagy te. Hiszen ha így van, akkor is börtön járna érte nem fegyház!

A másik: Olvasd el a 340. §-t. Ez esetben, miként virágból a gyümölcs, fegyház lesz a börtönből? Ugy ám!

Az egyik: Szegény barátunk! Fegyházba menni egy cipőgombóltért! Ó, aki mindig fűzős cipőben jár! . . .

És így tovább.

m. f.

HIREK.

Krémer Sándor bajai szinköre.

— A színházépítés megoldása. —

A szabadkai szinzigazgató, aki Bjának a szabadkai színházterület való visszaszolgáltatását és vele a bajai színház felújítását tűzte ki, — miként megírtuk — tavaszi szezonra alkalmas szinköröt óhajtatni Baján. Az árna tervei most készülnek és tudomásunk szerint, teljesen kielégítik majd a színház nélküli Baja igényeit.

Ideiglenes, évről-évre lebontható és újra fölépíthető aréna lesz a Krémer szinköre, szabadkai méretű, tágas színpaddal és kényelmes berendezéssel, nagy nézőterrel. Ami pedig a Krémer-féle társulat nivóját illeti, annak legbizonyosabbja a szabadkai színházbizottság elismerő kritikáján kívül — a szabadkai sajtó egyértelmű dicsérete.

Komolyan, színtelen kívánjuk a Krémer ajánlata elfogadását, mert terve a 77 százalékos pótdávól küzködő közönség újabb megterhelése nélkül, végre-valahára esztendőnk sorára dülőre viszi az egyre képtelenebb formában jelentkező színházépítés kérdését.

Bajának — mi türes tagadás — színházépítésre pénze most nincs és újabb pótdávól nélkül erre a célra egyetlen fillért sem szánnak. De állandó közhíznáz építése, vagy ezt célzó teremépítő magánvállalatnak anyagi támogatása több okból sem indokolt.

Az első és főok, amiért ez a mostanában egyszerűen divatos lett utóbbi tervet elnevezünk kell, a bajai színház magasabb érdekeiben rejlik. Téli szezonra ez a város értékesebb társulatot, mely a színpártolást itt fejleszteni hivatva volna, semmi szín alatt sem kap. Lekötve tartják tölire a nagybnt társulatokat a nánk tekintélyesebb vidéki kultúremptóriumok, másodrangú Szabó- és Polgár-féle társulatokból pedig nem kér a kulturáliságánál fogva méltán nagyigényű bajai közönség.

Fölmerül tehát elsősorban az a kérdés, ugyan kinek, milyen társulatnak építsünk mi most, téli szezonra drága színházat, vagy téli színházszára alkalmas termet? Nem is szólvá arról, mily rikkant szecessziós és egyedülálló intézmény volna a városi színház épült magánszínház, az olyan színházi magántulajdon, melybe szerződéses vendégnek járna a város.

De van másik ok is, amely a Krémer ajánlatának elfogadása mellett szól.

A szabadkai szinzigazgató nagy társulata, a tervbe vett arénának látványos szabadkai díszletekkel felszerelt, tágas színpaddal készült megtartani most májusban a színt. Valóságos színpadon végre igazi művészgárda fog játszani a bajai közönségnek. És ha Krémer Sándor itt ezzel a társulattal két-három esztendőn át színt tart, úgy akkor mi bizunk benne, hogy önmagától, elemi erővel tör magának utat a színházépítés, melyet — mint mindenütt az országban — államszegéllyel kell valóra váltani.

Színházépítés, tapasztalás szerint, szinte bökkenővel támogat a mindenkorl kormány, Baján pedig beláthatatlan időre szinkör kell, mely állandó otthon adjon őszi-tavaszi szezonra a szabadkai értékes színtársulatnak.

— A pótdávól 77 százalék marad. Baja város jövő évi költségelírányzatát szombaton délután tárgyalta a pénzügyi bizottság. A költségvetés lényegében változatlan, amennyiben a pótdávól marad 77 százalék. A költségvetés legközelebbi versz tárgyalás alá a városi tanács. Mihelyt kikérül a sajtó alól, szétosztják a városatyák között és akkor a közgyűlés elé terjesztik.

— Miniszteri köszönet a Bajai Kölcsonös Segélyző Egyesületnek. A vallás és közoktatásügyi miniszter a bajai kölcsonös segélyző egyesületnek, a városi polgári iskolai tanuló javára 1000 korona tökével tett alapítványért köszönetét nyilvánította.

— Új tb. tiszt orvos. Pollerman Artur dr. bajai gyakorló orvost tv. kérileti orvosnak nevezte ki Ambrozovics főispán.

— Sarlachjárdvány a szabadkai vasút-állomáson. A szabadkai pályaudvar forgalmi főnökségi épületében rövid néhány napon belül három ember betegedett meg sarlachban. Ebben az épületben megfordulnak az összes vasutasok, elsősorban a kalauzok, kik az utasok közé és a városba családjuk közé viszik a betegséget. A sarlach a legjárányosabb betegség, s a betegedések 70 százaléka halálos. A szabadkai állomás nagy forgalma révén az egész országrészt halálos veszedelem fenyegeti. Úgy tudjuk, hogy a szabadkai főorvos hivatal tehetetlen a járvánnyal szemben, mert az állomási épületre már nem terjed ki hatásköre. A Mának azonban legsürgősebb kötelessége, hogy megvédjen egész országrészt a járvány behurcolása ellen.

— Családi ápolási központ Baján. A belügyminiszter — mint megbízható helyről híret vesszük — Délmagyarországi családi ápolási telepe központjának szánta Baját. Ennek a tervnek előhírnöke a bajai közoktatásban levő elmebetegkéi egyrészének családoknál való legközelebbi elhelyezése. A belügyminiszter rendelete szerint, egyelőre huszonhét csendes elmebetegkét helyeznek el családoknál. Ezekért a betegekért a kormány az ápoló családoknak napi egy korona ápolási díjat fizet. Kötelessége a családnek a betegekkel jól bánni, kellő étkezést és megfelelő lakást adni. A betegekért az ápoló családnak nem csak joguk, de kötelességük foglalkoztatni megsegítésként, ipari vagy egyéb a beteg figyelmet lekötvő munkával.

— Eljegyzés. Spitzer Mór úpesti kereskedő jegyet váltott Deák Szidoniával Zentán.

— Leégett a bajai városháza? Tudja az ördög, ezeknek a bajai középületeknek abszolút semmi értékük sincs az újságírás iránt. Kérem, írhat az újság akármít, ók fitymülnek rá. De a legkekebbek, hogy a kánya rugja fultvön, ez a bajai városháza. A Szabadkai Friss Újság legújabb száma például a következők elmes hibben kénszeríti a leégésre:

A bajai városház leégett. Bajáról jelentik: A városház épülete ma hajnalban kigyulladt és leégett. A tűz levetkezése óta ismeretlen. A kár óriási.

Szóval: a szegény bajai városháza leégett. Leégett. Igaz ugyan, hogy Baján nem informálódunk olyan jól az emberek, mint például a Szabadkai Friss Újság. Ót lehet informálni. És a bajai városházát engedetlenség miatt le fogják csukni. Mért nem égett le.

— Frittmann Gáspár hat hónapot kapott. Frittmann Gáspár neve nem ismeretlen már az újságolvasó közönség előtt. Ó az a jeles egyén, aki hasmetszéssel gyógyítja a náthát és az ember füléből veszi ki az aranyeret. Frittmann mester csütörtökön is ilyesmiért állt a törvényszék előtt, meg azért, mert két madarasi gazdától egy hamis sürgönyben pénzt csalt ki. Frittmann hat hónapra ítélte a bíróság. Ó persze felebezett.

— Iparosok bajai továbbképző tanfolyama. A m. kir. technológiai iparmuzem intézkedése folytán, a küszöbön álló télen iparosok számára a következő tanfolyamokat szervezik: Üzleti fogalmazás, kedden és csütörtökön este 6—8-ig, előadó: Mihályffy Ferenc polgári iskolai tanár, kezdet november 4-én. Gyakorlati számtan és mértan, szerdán és szombaton este 6—8-ig, előadó: Heller Richárd polgári iskolai igazgató, kezdet november 3-án. Ipari könyvvizetés, hétfőn és pénteken este 6—8-ig, előadó: Klossy Lajos takarékpénztári pénztáros, kezdet november 5-én. Szerkesztői, ábrázolómértan és szakrajz, (előbbi főleg lakatosok, asztalosok, utóbbi szobafestők, kárpítócsok, aranyművesek számára), kedden és pénteken este 6—8-ig, vasnapra délelőtt fél 9-től fél 12-ig, előadó: Gáspár János főgimnázium tanár, kezdet november 5-én. Építőipari szakrajz, kedden, csütörtökön és szombaton délután 2—5-ig, előadó: Bocskay Kristóf nyugdíjazott tanítóképző intézeti tanár, kezdet december 2-án. A tanfolyamok célja: iparosoknak, iparossegédeknek alkalmat adni arra, hogy a gyakorlatban szerzett ismereteiket a kor igényeinek megfelelően kiegészíthessék. A jelentkezők a tárgyak közül szabadon választhatnak, egy-egy tanfolyamra legalább is 15 jelentkező szükséges; a tanítás díjmentes. Helyisé-

Azt a szatócstot vagy fűszerest, aki az idén korlátozott italmérsési engedélyt kérelmezett, többnyire elutasították, vagy pedig az ugynevezett »kismértékben való elárutási engedéllyel« igyekeztek a száját betömni. Az illető vagy megelégedett ezzel, vagy nem. De 99 százalék inkább nem elégedett meg, mert ugyan melyik szatócstület tud abból a pálnkából megélni, amit címkézett, zárt palackokban fogyasztana a szatóc- és fűszerüzletek szerényebb igényű, vékony pénzi törközönösége, a munkásnépség és a kevésbé módos középosztály:

Igy aztán azok, akik a pénzügyigazgatóság-tól korlátozott italmérsési engedélyt kértek és kismértékben kaptak, többnyire vagy visszautasítják a kapott és nekik értéktelen engedélyt, vagy pedig látszólag megnyugadtak — egy hétig. Egy hét múlva már ismét benyújtották a kérvényüket s eszedetek kibővítésért, mert bizony a zárt palack nem fog s ha van is valami csekély forgalom, ebből sem házbért fizetni, sem adót kiizadni, sem leróni nem lehet.

Mit célozott a miniszterium a korlátozott kímérők számának csökkentésével? Talán anti-alkoholiztikus szándék vezérelte. Azonban intézkedésével visszalótt, mert ha a munkásnak kezeügyében van a félliter itala: alkalma van minden percben a zsebéből előhúzni a pálnkát, még munkaközben is. De poharázsra nem szalad át minduntalan a szatócshoz. Ha azonban nem ezt célozzák: lehet gátat vetni a korlátozott kímérők szaporodása elé, de nem olyan tökéletesen felszeg modorban, mint ezt ma gyakorolják. 15—20 évig fennálló szatócstület ma gazdát cserél. Az öregebb kereskedő, aki megkereste az aggkórara kamatoztatandó tőkét, vonuljon nyugalomba és engedje át a teret a fiatal erőnek, aki szinte a két könyökével akar magának existenciát biztosítani. Ez a fiatal szatóc megveszi a régi boltot s ha modern ember: kitataroztatja, feldiszi, átalakítja. Szóval, eltekintve az érte adott összegtől, befekteti ifju korában szájától megvont, megtakarított pénzcsékjét. Most jön a finác s tulajdonos-változás címén elvonja a korlátozott engedélyt, ami nélkül akár szatócstület meg se nyílnon.

Az utód kérvényez lerő bélyeget, illetéket, de engedélyt nem kap. Illetve nem olyat, aminőt kér. Erre felelvez, ismét rójjá a bélyeget, illetéket, de engedélyt nem kap, mert a környéken levő italmérők kielégítik a szökésletet — így szól a végzés stereotip indokolása. A szegény ördög befektette összekaporgatott garasait, a felesége hozományát és a sógor kölcsönét ebbe az üzletbe, abba a reményben, hogy jó boltot vesz. De jön a pénzügyigazgatóság és kereset huz realis számításain.

Ez nem helyes. Ezt a szigort újonnan alapított üzletekkel szemben szabad csak gyakorolni és akkor érthető és megmagyarázható, de a régi üzletektől az engedélyt megtagadni igazságtalanság. Tessék a helyhez nem kötötten két engedélyt megcenzurálni s az újonnan létesítő üzletektől az engedélyt megvonni. Ez erkölcsösebb és célravezetőbb is lesz, mert a régebbi üzletekben egy elvont korlátozott kímérés megvonása oly jograblás, mely jelentékenyen csökkenti az üzlet értékét, minélfogva vagy annak, aki üzletét elakarja adni, vagy annak, aki azt a korlátozott kímérés gyakorlati hatása reményében magas áron megveszi, anyagi kárt okoz.

gek a városi polgári iskola tantermei. A tanfolyamokban résztvevő önjárt iparosok október 15-től 31-ig az ipar-estület vagy a polgári iskola hivatalos helyiségében jelentkezzenek.

— **Haverda Mariska — a fehérruhás lányka.** A vádantás éoszobájában Haverda Mária beszélgetett a védőjével, Bródi Ernő dr. orsz. képviselővel. Emlékezete visszaeszt a multha:

— Láska, kedves védőm, ilyen az élet! Tudja-e, mikor jártam én itt ebben a törvényszéki épületben először? Az alapkövetéssel díszes ünnepség volt és az édesapám hozott el ide a fehérruhás lánykák csapatába, a kik aféle koszorúanyók voltak az ünnepségen. Akkor fehérruhás lányka voltam, most meg ártatlanul felbujtató (felbujt helyett mindig felbujtatót mond), sőt legujabban bűnsegéd. Szép karriér, ugy-e?

Vázsonyi Vilmos dr., a nagy dráma födrámatúrja igen röviden így ad kritikát a szenácós pörölr:

— A szerelem két bolondja egész egyszerűen bajnok versenyre kelt Haverda Mária szerelméért, Vojtának az volt a terve, hogy postástól lesz, sikkaszt egy csomó pénzt és elmenekül szive választójával, idgen világ csondjébe. Jánosi — hogy lepipálja a konkurenciát, gyilkolni is kész volt a dandalmas szerelmeért és kiválasztotta Haverda Boldizsárnét, a kitől leánya annyit sok szerelmet szenvedett. Két örült szerelmi fuitatása készítette elő ezt a drámát, a melynek szerzője — aztán Jánosi lett. Társzerzőik nincsenek.

— **Haldlózás.** Schumacher Frigyes helybeli tekintélyes földbirtokos, szombatra virradó éjfel 71 éves korában elhunyt. Schumacher vezérmere volt a bajai evangélics; egyházközségnek és igazgatóságij tagja a Bajai Takarékpénztárnak, mely kü ön gyásznapon tudatja az esetet.

— **Ehunyt mérnök.** Schleicher Antal helybeli mérnök-vállalkozó, volt bajai tiszti mérnök 60 éves korában pénteken délután meghalt. Végítisztsége ma megy végbe.

— **A lökert évzáró ünnepélye.** A lökerten vasárnap, október 17-én évzáró libalövészet lesz. Délután 2 órától kezdve díjlovászt, díjtekézés, este társasvacsera, díjkiosztás, tombola-sorsjáték, zene és tánc.

— **Börgyár Magyarkanizsán.** A nemrég városás alakult Magyarkanizsán börgyár részvénytársulat van alakulóban. A város maga is résztveszt ebben. A gyár prosperálását biztosítandó, 10 kat. hold földet és 25 évi adómentességet szavazott meg számára. Azonkívül 25.000 korona értékű részvényt is jegyzett. A vármegye pénteki közgyűlése ezt a határozatot jóváhagyta.

— **Külön diákvonat Bátaszékről — Szekszárdra.** Mult hétfőről kezdve Heck István szekszárdi állomásfőnök elterjesztésére, Bátaszékről reggeli 7 órakor diákvonat indul Szekszárdra, mely oda 7 óra 41 percór érkezik meg. Szekszárdról esti 8 óra 20 percór megy vissza Bátaszékre, ahova 9 óra 7 percór érkezik meg. A szekszárdi közönség panaszolja, hogy ezen tehervonat csakis diákokat visz, holott annak a felnőtt közönség is nagy hasznát vehetné. — A Dunánál tanulóifjúságára részére föltéte megkönnyitné a bajai tanítóképző főgimnázium és polgári iskola látogatását, ha Baja — Bátaszék között is beállítana a Máv. ilyen iskolavonatot. Az idei évre a kérdés talán már kissé idjéjt multa, de jövőre vele komolyan foglalkozni elsőrangú lokális érdek.

— **A bajai közkórház fejlesztése.** Tüdővész-pavilonnal bővül nemcsak a bajai városi közkórház. A belügyminiszter leiratot küldött a városnak, mely szerint a pavilon költségeihez 40.000 koronával járul. Ezzel régi önjártása válik valóra a helyi közegészségügy öreinek, kik rég sürgetik, hogy a tüdővész által eléggé látogatott városunk beteget elkölönítve, a továbbfertőzés veszedelme nélkül legyenek kezelhetők.

— **Zarándoklás Rómába.** November 12-én országos zarándoklat indul Rómába Firencc — Nápoly — Lorettó érintésével. Részletes programmal szivesen szolgál Kompánék József esp. plébános. (Nagysándori, Trencsén megye.)

— **Az anya becsülete.** Szekszárdon a tizenegy éves Baranyai Sándor nem jó szemmel nézte, hogy anyjának vi zonya van Málfi György öcsényi kocsisal. A fiu a héten elkeresédesben a város mellett lévő szőlőhegyen meggyilkolta az anyja szeretőjét. A fiut el fogták.

— **A tolnamegyei főispán kitüntetésé.** Apponyi Géza grófot, a szomszédos Tolna vármegye főispánját belső titkos tanácsossá nevezte ki a király. A koalíciós főispán kitüntetését a Tolna vármegye, szabadelvű párti 67-es szekszárdi lapjaink rendkívüli kiadásban jelenti és hozza a következő kommentárt fűzi. »A legmagasabb kegy oly férfit ért gróf Apponyi Géza személyében, aki nehéz és kényes kérdésekben is meg tudta övni pártokon felüli nemleges pozícióját s ki igazságos, nobilis, szeretettelmes lényével vármegyénk minden rétegét rövid pár év alatt is meghódította.«

— **Gyümölcsfa kiadás.** A helybeli állami kertészegéd iskola faiskolájában a f. év őszén és a jövő év tavaszán nagy készlet gyümölcsfa kerül kiadásra. Tavasszal csak azok kaphatnak fákat, akik szükségletüket öszel előjegyzetik. A helybeli lakosok féláron kaphnak olványokat, hogyha a város gazdaságij hivatalától igazolványt hoznak és az fizetés alkal-mával bemutatják.

— **Vásártartás Bajaszentistvánon.** Tegnap hivatalosan is beiktatták a bajaszentistváni vásárt. A kereskedelemügyi miniszter leiratban megengedte, hogy Bajaszentistván községben minden kedden és pénteken helypénzszedés és állatfelhajtás nélküli hetivásár tartassék.

— **Öngyilkos kórovrós.** Bítaszékről jelentik: Korányi József dr. vémdáni kórovrós föbelítte magát és azonnal meghalt. Tettét reménytelen szerelem miatt követte el.

— **Megmarad a szabadkai zsidóiskola.** Klein Adolf dr. elnöke alatt a héten közgyűlést tartott a szabadkai izr. hitközség, amelyen elhatározták, hogy a gabellát nem törlik el és a hitközség iskoláját az ingyentantás mellett sem szüntetik meg. Az iskola fontartásához szükséges öszveget újabb hitközségij adó által teremtik elő.

TÖRLEY PEZSGÓ.

Segédszerkesztő: Spitzer Zoltán.

Bajai kis pletykák.

Közl: Krónikás.

Blériot Baján.

Igen. Itt volt, sőt már el is ment. Bizonyítja ezt az alábbi sürönyt, melyet a napokban küldött címünkre:

Szárnyaim égnek a vágtyól Baját láthatni. Nehogy Ikarus sorsára jussak, holnap indulok.

Blériot.

Mire én visszaszörnyöztem neki, hogy örömmel várjuk. Levegőt kaphat, amennyit akar. Sőt a benzintomhoz szükséges adómentes bűdösséget is ingyen bocsátjuk rendelkezésére.

Mire aztán el is jött és bemutatja művészetét. Egy ideig csendesen lebegett a levegőben, egyszerre szabályos nyolcasokat írt le a levegőben. Számszerint hatot. Majd ismét megállt és újból hat nyolcas csinált.

Mit jelentesen ez? Talán csak nem? De igen. Hatszor nyolc az negyvennyolc. Ez a hat nyolcas tehát világos célzás a politikai érára.

Mikor leereszkedett, figyelmeztetem őt, hogy ha sokat negyvennyolcasozik a levegőben, azt fogják hinni az emberek, hogy Magyarország politikai egén akar repülni. Ez pedig könnyen bukással járhat. Mire ő megmagyarázta nekem, hogy az aviatikusok politikai lényegileg alig különböznek egymástól, mert ha a repülő ember negyvennyolcasot ír, akkor a negyvennyolcas okvetlen röpirotat ír.

Visszanszólt szép mutatványaiért, én is kedveztem neki egy két aviatikai különlegességgel.

Először is megmutattam neki azokat a jó madarakat, akik, közöttünk gyalogolnak, a helyett, hogy kiröpülnének városunkból. Majd megmagyaráztam neki azokat a gorombaságokat, melyek a levegőben röpködnek, a helyett hogy gyalog járnának. Megmutattam neki továbbá azt a Pegazust, melyen alanyi költőnk versei röpiölnek szerkesztőségünk papirkosarába. Végül megszorgoltam vele a gázgyár melletti posványos légkörét, mondván:

— Ezt a levegőt hódítsa meg mester a higiénia számára, akkor tartunk majd valamit a gépse felöl.

Mire ő kijelentette, hogy benzinnel nem lehet levegőt tisztítani, legfőlebb csak foltokat.

— Ha foltokat akar tisztítani, szóltam, repüjön csak vissza a politikai égre.

S Blériot felkészült az indulásra.

Most láttam csak, hogy az aviatika és a politika mennyire azonos fogalmak, mert Blériot helyet foglalt a kormányon, akárcsak Wekerle. Én felkösöztem neki, mire ő lekösözött, akárcsak Wekerle. Erre én bucsut intettem, mire ő visszakért, hogy: A viszontlátásra! Au revoir. Akárcsak Wekerle.

Mi tesz ugy?

Ezt kérdezték egymástól a mult napokban az emberek. Ez a három szóból álló kis germanizmus járt Baján szájról-szájra.

Mi tesz ugy? mi az a keserves vonítás, a mely tulzengi a bérceket és megrengeti a veszevelőket? Sakál-üvöltés-e, vagy a basguerwille-i kutya vonítás?

— Senki sem tudta megmondani.

Sorba kérdeztem az embereket.

— Polgártárs, mi az a pokoli hang?

— Hát mi legyen? Egy kiméletesen bemozdott Uhu valamelyik karttyaszobából.

Vagy:

— Egy jól értesült hang véleménye a politikai helyzetéről.

A legközelebb járt hozzá a következő felelet:

— A helybeli mozgó szimház-tóra egyesület tagjainak örömrivalgása.

Egyik sem találta el. Mig végre a Bioskop embere megmagyarázta a rejtelmet.

— Hogyan, Uram, — szólt nevetve, hogy még a képe is rángatózódott bele — Ön nem tudja, hogy mi tesz ugy? No hát, a mi mozik reklám füttye!

S mi ebből a tanulság?

Az, amit a reklám-füttyülről is el lehet mondani, hogy:

Oly szomorú a nóttája, oly kevesen értik, Csak, kinek a képe mozog, meg a szive vérzik.

Nyilttér.)

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint itt Baján, a gróf Zichy Bódog-tér 2. szám alatt levő

gyógyszertárt

dr. Stauróczy Lajos úrtól örök áron megvettem és átvettem. Igyekezni fogok azt a mai kor igényeinek megfelelően berendezni és vezetni.

Baja, 1909. október hó 1-én.

Tisztelettel

Gyöngyössi Zászló

Budapesten volt gyógyszerértulajdonos.

24192/1909. kig. szám.

Hirdetmény.

Baja thj. város 1910. évi házi, szegényházi, közveszi és nyugdíj pénztári költségelirányzata, a pénzügyi bizottság javaslatával és városi tanács határozatával az 1886. évi XXI. t. c. 17. §-ának rendelkezéséhez képest a folyó évi november hóban tartandó rendes közgyűlést megelőzőleg 15 napra a főszámvéző hivatalos helyiségében oly figyelmeztetés mellett tétetett ki közszemlére, hogy egyes adózók a költségvetésre észrevételeket tehetnek, legkésőbb 5 nappal a közgyűlés előtt a városi tanácshoz beadhatják.

Baja, 1909. október hó 14-én tartott tanácsüléséből.

Polgármester h.
Weisz Nándor
tanácsnok.

10021/1909. tkvi szám.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az újabb árverést dr. Bruck Samu bajai ügyvéd által képviselt Pollitzer Jakab bajai lakos végrehajtott javára Ferenzi János és neje Szekeres Katalin nagybaracscai lakosok ellen 80 korona tőke, ennek 1909. június 1-től járó 5% kamatai 33 korona 60 fillér és a még felmerülő költségeknek, nemkülönbön mégis csupán Ferenzi János ellen a csatlakozott és dr. Monostori Gyula bajai ügyvéd által képviselt Ripp Samu bajai lakos végrehajtott 60 kor. tőkéből és ennek 1908. évi szeptember hó 25-től járó 5% kamataiból 51 korona 30 fillér költségekkel álló követelése kielégítésé végett az 1881. évi LX. t. cikk 144. és következők §§-ai, valamint az 1908. évi XLI. t. cikk 21. §-a alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbíróhoz területén lévő, a nagybaracscai 221 sz. betéti A. I. 1-2. soroz. 1/2-1/2 rész arányban végrehajtott szervenők nevén álló 139 és 140 hrsz. 370 ö. i. számú házasteltelek 821 korona kiküldési árban zennel elrendeli és annak Nagybaracska községhezánál 1909. évi november hó 9. napjának délelőtt 10 óráját kitűzi.

Az árverés alá kerülő ingatlan a kiküldési ár 2/3-án alul eladati nem fog.

Árverezők a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Vevő a vételárát három egyenlő részletben és pedig az 1-ső részletet 15, a 2-ikat 30 nap, a 3-ikat 45 nap alatt, mindig az árverés jogerőre emelkedéséül számított, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt, a bajai kir. adóhivatal mint bírói letétpénztárnál, az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

A bánatpénz az utolsó részletbe számítatik be.

A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság, Baja, 1909. évi szeptember hó 23. napján.

Temmer,
kir. járásbíró.

18489/1909. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A városi közkórház főépülete emeleti folyosóján szükséges ajtók és ablakoknak helyreállítása végett a városi gazdasági hivatalban folyó október hó 21-én d. e. 10 órakor árlejtés fog tartatni alulírottán betekinthető feltételek mellett.

A költségelirányzati 380 korona után 30 korona bánatpénz teendő le az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Baja, 1909. október 14.

Weisz Nándor
tanácsnok.

23620/185/1909. kig. közgy. szám.

Hirdetmény.

A Bárány vendéglő épületnél szükséges helyreállítási munkálatoknak a letétpénztárból előlegezendő és a házipénztár által 1911. és 1912-ik évben két egyenlő részletben visszatérítendő ideiglenes kölcsön terhére 1034 kor. 50 fillér költség korlátian belül elrendelése tárgyában közérdekű határozat hozott.

Mely határozat az 1886. évi XXI. t. c. 5-ik §-a c. és d. pontjai valamint 7. és 8. §§-ai értelmében azzal hirdettetik meg, hogy ellene a meghirdetéstől számított 15 nap alatt e város polgármestere után a m. kir. Belügyminiszter Urhoz felbontást nyújthat be.

Baja város főispánjának bizottságának 1909. évi október hó 5-én tartott közgyűléséből.

Dr. Hegedűs Aladár,
kir. tanácsos, polgármester.

A m. kir. államvasutak
MENETRENDJE.

Érvényes 1909. október hó 1-től.

Bajáról Bátaszékre reggel 7 27, délután 12 0, 5 05 és 10 9 perckor.

Bátaszékről Bajára reggel 5 2, 9 16, délután 2 39 és 6 29 perckor.

Bátaszékről Dombóvárra reggel 10 18, délután 2 25 és 10 45 perckor.

Dombóvárról Bátaszékre reggel 3 50, 4 14, 10 38 és délután 2 30 perckor.

Bajáról Zomborba reggel 4 és 7 22 órakor és délután 1 15 órakor.

Zomborból Ujvidékre reggel 3 10 és 6 51 órakor és délután 3 46 órakor.

Ujvidékről Zomborba reggel 2 07 és 7 51 órakor és délután 1 55 órakor.

Zomborból Bajára reggel 6 45 órakor, délután 12 57 és 4 23 órakor.

Ujvidékről Titalre reggel 6 54 és délután 5 25 órakor.

Titalról Ujvidékre reggel 3 32 és délután 1 15 órakor.

Hegyes—Feketehegyről Palánkára reggel 7 10 délután 3 03 és 7 47 órakor.

Palánkáról Hegyes—Feketehegyre reggel 3, 8 18 és délután 2 35 órakor.

Szabadkáról Óbecsére reggel 4 40 11 45 és délután 1 32 órakor.

Óbecséről Szabadkára reggel 4 10 7 20 és délután 1 10 órakor.

Szabadkáról Zomborba reggel 5 órakor. 10 25, délután 2 02, 6 55 (gyors) és 7 órakor.

Zomborból Szabadkára reggel 5 05, 8 08 (gyors) 11 30, és délután 4 25 8 56 órakor.

Szabadkáról Bajára reggel 4 33, 10 32, délután 1 57 és 7 05 órakor.

Bajáról Szabadkára reggel 5 51, 10 05 délután 3 28 és 7 18 órakor.

Óbecséről Ujvidékre reggel 4 20 9 45 és délután 3 45 órakor.

Ujvidékről Óbecsére reggel 4 00, 9 15 és délután 4 56 órakor.

Budapestről Bajára reggel 7 10 (gyors) 7 45 és délután 1 55, 3 20 (gyors) 10 10 órakor.

Szabadkáról Budapestre reggel 4 50, 9 50 (gyors) 2 12, 6 37 (gyors) és 11 50 órakor e.

Halasról Bácsalmásra reggel 3 56, délután 12 27 és 6 22 órakor.

Bácsalmásról Halasra reggel 3 52, déli 12 és délután 8 44 órakor.

Bácsalmásról Regőökre reggel 6 16 délután 3 30 és 8 25 órakor.

Regőökről Bácsalmásra reggel 2 35, 9 40 és délután 6 45 órakor.

Szabadkáról Ujvidékre reggel 5 20, 10 30 (gyors) délután 1 22, 4 05 és 6 48 (gyors) órakor.

Ujvidékről Szabadkára reggel 4 27, 7 55 (gyors) 10 42, d. u. 4 29 (gyors) 7 22 órakor.

Szabadkáról Szegedre reggel 6 15 és 9 44 órakor, délután 1 47, 6 53, 8 35, 11 05 órakor.

Szegedről Szabadkára reggel 3 05, 7 48 és 11 30, délután 3 10, 4 55, 6 34, 10 20 órakor.

22378/1909. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A városi szegényházban sertésöl felállítás munkálatainak biztosítása végett a városi gazdasági hivatalban folyó október 21-ik napján délelőtt 8 órakor árlejtés fog tartatni alulírottán betekinthető feltételek mellett.

A költségelirányzati 1253 kor. 59 fillér összeg után 5% bánatpénz teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban az árlejtés megkezdése előtt.

Baja, 1909. október 14.

Weisz Nándor
tanácsnok.

23732/165/1909. kig. közgy. szám.

Pályázati hirdetmény.

Baja város törvényhatóságánál elhalálozás folytán üresedésbe jött, 1400 korona kezdő és 4 év után 200 koronával emelkedő fizetéssel javadalmazott végrehajtott állásra pályázat hirdetik.

Felhívtnak a pályázni óhajtok, hogy az 1883. I. t. c. rendelkezéseinek megfelelőleg felszerelt kérvényeiket f. é. november hó 1-ig Baja város főispánjához nyújtsák be.

Baja város törvényhatósági bizottságának 1909. évi október hó 5-én tartott rendes közgyűléséből.

Dr. Hegedűs Aladár,
kir. tanácsos, polgármester.

BELEK.

A közeledő házi sertésöléshez ajánlunk száritott és sózott marhahabet, sózott sertésbelet és juhszátlingot.

Kienast és Bäuerlein

bélnagykereskedők

Budapest, IX., Szvetenay-utca 21. sz.

Sürgőnycim: Kienastef. Telefon 53—56.
Alapítástól: 1870.

24313/1909. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A »Bárány« vendéglő épület istállóinál szükséges helyreállítási munkálatok biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál f. é. október hó 20-ik napján d. e. 11 órakor árlejtés fog tartatni alulirotnál betekinthező feltételek mellett.

A 784 kor, 50 fillér előirányzati összeg után 70 kor. bánatpénz teendő le az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban.

Baja, 1909. október hó 14.

Weisz Nándor.
tanácsnok.

ELADÓ HÁZ.

Baján a belvárosban, annak kellő közepén lévő, 3 utcai, 2 udvari szobából, 2 konyhából, 2 élszobából, pincéből, istállóból és 3 fél-szorból álló

lakóház

kedvező fizetési feltételek mellett eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Dr. Lemberger Ármán ügyvédi irodája

Baja, Türr István-utca.

Csinos kivitelű

névjegyek
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

23906/1909. kig. szám.

Hirdetmény.

A »Margittaszegedi ármentesítő és belvizelvezető társulat« folyó október hó 19-ik napjának d. e. 9 órájára Mohács lözség házáinak nagytermében rendes közgyűlést tűzött ki és arra az ártéri birtokosokat meghívja.

Miről az érdeklét bajai ártéri birtokosok oly figyelmeztetés mellett értesítetnek, hogy a meghívó a tárgysorozattal, a jövő évi költségelőirányzattal, a tarulat működéséről és pénzügyi helyzetéről szóló jelentéssel, valamint a választmány javaslatával a városi kiadóhivatalban betekinthező.

Baja, 1909. október hó 10.

Dr. Hegedűs Áladár

kir. tanácsos, polgármester.

20031/1909. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A városi közkórháznál 72 ágyra való derékalj áthuzása, a szükséges első minőségű löször pótlásával felújítása munkálatai biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál folyó október hó 29. d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok elfogadása és alulirotnál betekinthező feltételek mellett árlejtés fog tartatni.

Egy ágyra való derékalj áthuzása a felújításhoz szükséges löször pótlásával együtt ágyanként 5 koronában, az áthuzat anyaga ágyanként 10 koronában, egy ágyra való derékalj tehát 15 koronában, 72 ágygnál összesen 1080 koronában irányoztatott elő.

Bánatpénzül 100 korona teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban az árlejtés megkezdése előtt a városi házi mint letéptéztárnál.

Baja, 1909. október 14.

Weisz Nándor
tanácsnok.

20433/1909. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A városi közkórház részére egy hat kuliszás gőzszáritó kamra szállítása és felállításának biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál folyó október hó 29-én d. e. 9 órakor árlejtés fog tartatni zárt írásbeli ajánlatok elfogadása és alulirotnál betekinthező feltételek mellett.

Az ajánlat oly módon teendő, hogy a száritókáznál szükséges gőzvezeték s a fűtőtesteket, valamint ezek beszerelését a kórház maga fogja adni és végezni.

A gőzszáritó beszerzésére, szerelésére és a felállítással kapcsolatos munkálatokra összesen 1500 korona irányoztatott elő.

Bánatpénzül 150 korona teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban az árlejtés megkezdése előtt a városi házi mint letéptéztárnál.

Baja, 1909. október 14.

Weisz Nándor
tanácsnok.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle pemetefü cukorkánál.

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el.

Kapható Baján: Bauer Adolf, Gyarmati Emil, dr. Makray László, Gyöngyössy László gyógytáiraiban.

24431/1909. kig. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A Mátyás király-téren gyalogjárdák kövezési munkálatainak biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál folyó október hó 21-ik napján d. e. 11 órakor árlejtés fog tartatni alulirotnál betekinthező feltételek mellett.

A 3534 m² terület után a kövezési munkadíj a 1 K. összesen 353 K. 40 fillérben irányoztatott elő a kőanyag és homok fuvarozásával együtt.

A kőanyagot a város közönsége bocsátja vállalkozó rendelkezésére.

Bánatpénz fejében 35 korona teendő le az árlejtés megkezdése előtt készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban.

Baja, 1909. október hó 14.

Weisz Nándor
tanácsnok.

Védjegy: „Horgony“

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy főjének bizonyult házszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvénynél, oszúznál és meghűléseknel.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt beviseléskor óvatossak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszórlórón minden gyógyszerüzemben kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerüzere az „Arany Országhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Öt szoba

s mellékhelyiségekből álló ház (Deák Ferenc-utca 6. szám)

november 1-ére kiadó.

Ugyanazon a telken kisebb, nagyobb háztelkek eladandók.

Özv. Dr. Bartsch Samuné.

KRONOS

a legujabb és legjobb eddig létező
petroleum izzófény-égő.

Fényereje kb. 80—90 gyergyafény,
vagy hatszorta erősebb, mint a 15" lámpái.
Petroleum fogyasztás óránként 2 fillér.

Nincsen robbanási veszély.

Nincsen különös szabályozás.

Nincsen vörös, hancm fehér fény.

Nincsen szag.

Nincsen korom.

Minden petroleummal ég.

Azonnal világosságot ad.

Minden 15" lámpához illik.

Egyszerűen kezelendő.

Ára: 1 égő teljesen felszerelve 10 K.

Egyedüli elárúsítás Baja és környéke részére

Schnetzer Ernő

üveg- és porcellánkereskedőnél B A J A.

22555. szám.

kig. 1909.

Árlejtési hirdetmény.

A városi közkórház részére 1910. évi január hó 1-től december hó 31-ig terjedő, egy évi szükségletre szállítandó s alatt felsorolt élelmi és fogyasztási cikkek szállításának biztosítása végett a városi gazdasági hivatalnál folyó évi október hó 25-ik napján délelőtt 9 óraker zárt írásbeli ajánlatok elfogadása mellett árlejtés fog tartatni.

Az összes vállalatnál ezen hirdetmény szerint, az alábbiakban feltüntetett egy évi szükséglet után az ajánlatok minden egyes cikknél **egységár** mellett teendő k s az ennek alapján ajánlattevő által kiszámítandó egy évi vállalati összeg **5 (öt) százaléka bánatpénz** fejében készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban, az árlejtés megkezdése előtt a városi házi, mint letéptéznárnál letétbe helyezendő.

Ezen bánatpénz egyszersmint a vállalat lejártaig mint **óvadék** fog szolgálni.

A szállítandó cikkek **egy évi előirányzati szükséglete:**

I.

- 16000 kgr. marhahus
- 2000 „ borjúhús
- 250 „ marhatüdő
- 400 „ birkahús

II.

40000 liter tej

III.

- 1500 kgr. sertésbús
- 2500 „ sertésszir
- 100 „ nyerskolbász
- 50 „ hurka (véres)
- 50 „ sertéssajt
- 200 „ szalonna
- 20 „ párizsi kolbász
- 10 „ füstölt sonka
- 20 „ főtt sonka
- 30 „ kocsonyahús
- 15 „ tőpörtyű
- 50 „ sertéstüdő
- 1000 pár tormás

IV.

- 12000 kgr. fél fehér kenyér
- 30000 „ fél rozs kenyér
- 160000 drb friss sütemény (kifli és zsemlye)
- 4000 „ egy napos zsemlye

V.

- 1000 kgr. I. sz. buzaliszt
- 4000 „ III. sz. buzaliszt
- 4000 „ VI. sz. buzaliszt
- 360 „ buzadara

VI.

- 1200 kgr. lencse, stokerai 2/3
- 900 „ borsó stokerai 1/4 5 G. K.
- 2500 „ bab fehér apró
- 300 „ árpakása 2. sz. B.

- 1200 kgr. rizs rangon egész fényezett
 - 2000 „ cukor, süveg I. finomított és □ I. nagy kocka 5 kg dobozokban
 - 170 „ kávé, portoricó egyenletes nagy szemek
 - 1200 „ szilva száritott boszniai 25/100
 - 200 „ szilva iz boszniai
 - 170 „ Frank kávé 1/2 kg. dobozokban
 - 30 „ aixi olaj legfinomabb
 - 50 „ paprika szegedi gulyás
 - 30 „ bors singapóre fekete egész
 - 15 „ bors szegfü
 - 10 „ csokoládé pozsonyi háztartásbeli
 - 10 „ mandula egész, bari
 - 10 „ mogyoró feltört levantini
 - 10 „ mazzolya caraburnó
 - 10 „ fekete szőlő tisztított
 - 10 „ fahéj
 - 30 „ köménymag hollandi
 - 180 „ mák orosz
 - 2400 „ só fehér darált
 - 3 „ thea császárkeverék
 - 15 lit. rum Cuba 70%
 - 150 „ borsesz 90%
 - 40 „ denaturált szesz 90%
 - 240 csomag cócus szappan 400 gr. I. minőségű
 - 1200 kgr. mosósóda jegeces
 - 50 „ szappansóda 90%
 - 50 korsó kékitő Müller-féle
 - 15 kgr. keményítő rizs fumei
 - 24 csomag gyertya 6-os 560 gr. I. minőségű
 - 24 köteg svéd gyújtó
 - 24 „ közönséges gyújtó rózsza szalon 56-os
- VII.
- 2500 üveg szikviz
- VIII.
- 2000 kgr. szalma
- IX.
- 5000 mtr I. rendű mull
 - 5000 „ II. rendű mull
 - 350 „ gyapot

A tej teljes romlatlan, legalább 4% zsirtartalmu legyen, a marhahús I. minőségű s abban 10% több csont nem lehet, máj, tüdő, szív, tőgy, vese és egyéb, ugynevezett sulykiegyenlítésre való, nem szállíthatók.

Az előző nap délután 5 óráig megrendelt friss és egy napos sütemény reggel 6 óraker, a kenyér-féle délelőtt 10 óraker, természetmények, fűszerárúk, liszt és szalma délelőtt 10 és 11 óra között szállítandók és adandók át a rendelési bárcák felmutatása mellett a kórház gazdasági épületében.

Az I. és II. rendű mullnál ajánlattevők kötelesek határozottan kijelenteni, hogy az ajánlott mull □ centiméterenkint hány szalát tartalmaz. A gyapot 1 kgr. hengerelt csomagokban szállítandó.

Baja, 1909. október hó 14.

22601/1909. kig. szám.

Árverési hirdetmény.

A városi bérház keleti udvarán Szalay Lajos által birt két bolthelyiség bérbeadása végett a városi gazdasági hivatalban folyó október hó 21-én d. e. 9 óraker árverés fog tartatni alulírottá betekínthető feltételek mellett.

Az 500 korona évi bérösszeg mint kiküáltási bér után 50 korona bánatpénz teendő le készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az árverés megkezdése előtt.

Mindegyik boltra külön-külön is tehető ajánlat.

Baja, 1909. október 14.

Weisz Nándor
tanácsnok.

ROPS

BIZTONSÁGI
GYORSFŐZŐ.

Tűzveszély
kizárva.

Ha felborul, elalszik. Szesz ki nem folyhat.
Szeszfogyasztásban igen t a k a r é k o s.

Kapható minden jobb vasáru és háztartási cikkeket árusító üzletben. — Ha valahol nem kapható, sziveskedjék hozzánk fordulni.

— Képes prospektus ingyen és bérmentve. —

ROPS Fémáru Részv. Társ.
Budapest, V., Külső Váci-ut 74/8.

Helybeli elárúsító:

EISENBERG KÁROLY.

Weisz Nándor,

tanácsnok.

Aki legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot ^{járatni} _{öhajt,} fizesse elő

Az Újság-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	„	K 28.—
Félévre	„	„ 14.—
Negyed évre	„	„ 7.—
Egy hónapra	„	„ 2.40

Az újság terjedelme rendszeren
28-32-36 oldal. Vasárnap és
ünnepnapokon **60—100** oldal.

MEGRENDÉLÉSI CIM:

Az Újság kiadóhivatala
Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 54-ik szám.

Alapított 1846-ban.

KÖNYV-, ZENEMŰ-, PAPIR-, IRÓ-
és
RAJZSZERRAKTÁR.

Az 1900. évi
iparkéllításon

aranyéremmel
kitüntetve.

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZET.
DISZKÖNYVKÖTÉSZET.
A „BAJAI HIRLAP” kiadóhivatala.

KOLLÁR A. BAJA,

Báró Eötvös-utca 5. sz. a.

Könyvkereskedésemben

nagy raktár a legújabb irodalmi termékek-,
diszművek-, ifjúsági iratok-, képes
könyvek-, imakönyvek, mindennemű
tan- és segédkönyvek-, térképek-,
földgömbök és zeneművekből.

Irodai levél- és rajz-
papirok, író- és rajz-
szerek, vonalzott üzleti
könyvek nagy választékban a legjutányosabb
árakon beszerezhetők.

Bármely bel- és külföldi
hírlapokra és folyóiratokra
előfizetések az eredeti
áron elfogadtnak.

KÖNYVNYOMDAI

MŰINTÉZETEM

modern berendezéssel izlésesszen állít elő
műveket, folyóiratokat, bál- és la-
kodalmi meghívókat, eljegyzési kár-
tyákat, névjegyeket, számlákat,
levélpapírokat, levélbori-
tékokat, körleveleket,
gyászjelentéseket, árjegy-
zékeket, falragaszokat, stb.
fekete és színes nyomással.
Nagy raktár községi, köz-
igazgatási, ügyvédi és
egyházi nyomtatványokból
Bármilyen könyvnyomda
munkák a legolcsóbb
áron vésnek fel.

Könyvkötészetem

Diszművek, Folyóiratok,
mindennemű könyvek
egyszerű és díszes bekötésére,
továbbá

képkeretek, (Passepartous)
íróaljazatok, stb.

előállítására van berendezve.